

אנחנו בודדים מול האיראנים

written by ד"ר רפאל בן לוי | 04.07.2024

איראן מנצלת את הקשב העולמי הנמוך וממשיכה לחצות קווים אדומים אל נשק גרעיני, כפי שב ומרתיע יו"ר הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית. החול בשעו מגיע לסיומו, ואיראן מסרבת לשתף פעולה עם פקחי הסוכנות ואגורה אורותנום מועשר בנסיבות חסרות תקדים.

ישראל הסתמכה בשנים האחרונות על כך שמערכות העולם, ובראשן ארה"ב, מחויבות למנוע מאיראן נשק גרעיני. ממשלות שרון ואולמרט סברו ששוגה זו צריכה להטריד את הקהילה הבינלאומית כולה, ולכן ישראל רק צריכה לתמוך במערכות ולפעול בחשי לעיכוב הפריצה האיראנית לגרעין.

ב-2002 ממשלת נתניהו הציבה את הנושא האיראני בראש סדר העדיפויות האסטרטגי, והחלла בבניית יכולות לתקיפה צבאית נגד מתקני הגרעין של משטר האיתולות. עבודת המטה כללה הקצתה משאבים, ובתוך שנתיים הצליחה ישראל לשכנע את העולם (ואת האיראנים) שהאיומים היוצאים מירושלים בדבר תקיפת מתקני הגרעין הם אמיתיים. מערכות העולם התייחסו לכך ברצינות, והטילו על האיראנים סנקציות כלכליות חמורות שמדינה אחרת טרם חוותה. אך מאז הסכם הגרעין שנחתם ב-2015, ישראל לא השקיעה די בתחזוק האופציה לתקיפה ישירה ואמינות האיום הישראלי נשחקה.

במבט לאחר, במהלך תקופת ההסכם בין איראן למערכות, ישראל הייתה צריכה להפחית את האיומים על מתקני הגרעין האיראניים [¶] כמו בתקופת ממשל טראמפ, שבittel את ההסכם והציג את הסנקציות הכלכליות על שלטונו של חמינאי. אך אין מקום המשך ההישענות על המערכות. ישראל נדרשת לחזור ולהציג איום אמיתי לתקיפה כדי לצאת מהשפל ההיסטורי. אין לצפות שארה"ב תתייצב בחזית בסוגיה זו [¶] לא מושל בידין הנוכחי ולא מושל טראמפ העתידי, אם יבחר.

مثال בידין עוד מנסה להגיע עם איראן, כדי שתימנע מהעזרה אורותנום לרמה של 90%. בתמורה, ארה"ב לא תאכוף את האمبرגו על יצוא הנפט ותמתן את התכתשות מול הכוחות האיראנים וגורוותיהם במזרח התיכון, אך הסיכוי לכך קלוש. הסיבה היחידה לכך שאיראן הסכימה לקיים מ"מ שהוביל להסכם הגרעין הייתה האיומים והסנקציות החריפות שהוטלו על הכלכלת שלה. האיומים בפועל צבאית ובעיצומים כלכליים לא נתפסים כאמינים בעיניהם האיראנים, אם הם לא מלווים בצדדים האוכפים את הסנקציות הקיימות. לאיראן אין אינטרס הגיעו להסדר שرك יגביל אותה.

האם הממשלה החליטה להשלים עם איראן גרעינית? לא בהכרח, אך לאור הגישה הנוכחית של הנשיא ה-46, ניתן להעריך שהמטרה העילונה כרגע היא למנוע עימות צבאי ישיר עם איראן, והסיכוי שיוורה על פעולה צבאית כדי למנוע מאיראן את הפריצה לפצחה הוא קלוש ביותר. גם

טראמפ (אם יחוור לבית הלבן בנובמבר הקרוב) מבין שעייר הקש布 האמריקני מופנה כלפי התמודדות עם סין ועם רוסיה, ולא מעוניין להיגרר לעימות ישיר מול חמינאי. ניתן להעריך שஸמך טראמפ ישוב לאכוף את העיצומים על איראן ולגבות את האיום הירושלמיים.

גיבוי אמריקני לאיום של מתקפה ישראלית תלוי בראש ובראשונה בהצתת איום ישראי[¶] מימי ואל לנו לצפות שஸמך טראמפ יציב איום כזה בעצמו. ישראל בודדה במאבק מול איראן, שהולכת ומתגברת לעיני העולם. הדבר היחיד שיכול להרטיע את איראן מ�רו[¶] לשך גרעיני הוא איום צבאי ממשי, חד וברור, והמדינה היחידה שמוכנה להעמיד איום כזה הייתה ונותרה ישראל.

ניסיונות להציג חזית דיפלומטית אחידה של מע臣ות העולם בתמיכה ישראיית כבר לא יועילו[¶] יש לייצר ולהשוו[¶] בזורה ברורה את האופציה הצבאית הישראלית אל מול הגרעין האיראני. רק איום אמיתי יאלץ את מע臣ות העולם להטיל לאכוף מחדש את העיצומים הקשים על טהון[¶] מתווך רצון למנוע מלחמה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 04.07.2024.